

**MILJØAVTALE OM REDUKSJON AV NO_x-UTSLIPP FOR
PERIODEN 2018 – 2025
("NO_x-avtalen 2018-2025")**

**Den 24. mai 2017 er det mellom
Den norske stat v/Klima- og miljødepartementet
og
Byggevarerindustriens Forening, Fiskebåt, Sjømat Norge,
Kystrederiene, Hurtigbåtforbundet, KS Bedrift, NHO Luftfart, NHO
Reiseliv, Norges Fiskarlag, Norges Rederiforbund, Norsk
Fjernvarme, Norsk Industri, Næringslivets Hovedorganisasjon,
Norsk olje og gass og NHO Sjøfart
(heretter omtalt som "Næringsorganisasjonene")**

**(heretter i fellesskap omtalt som partene) inngått slik miljøavtale om
reduksjon av utslipp av nitrogenoksider (NO_x):**

1 Bakgrunn og formål

Fra 1. januar 2007 ble det innført en plikt til å betale avgift per kilogram utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

Fra 1. oktober 2010 omfattes også forbrenning av avfall av Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x.

I forbindelse med Stortingets behandling av avgiften ble det besluttet at det kan gis avgiftsfritak for utslippsenheter omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål, jf. Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x § 2 første ledd bokstav d.

Den norske stat v/Miljøverndepartementet og 14 næringsorganisasjoner inngikk 14. mai 2008 Miljøavtale om reduksjon av NO_x-utslipp ("NO_x-avtalen 2008-2010"). Næringsorganisasjonene påtok seg i avtalen å medvirke til gjennomføring av tiltak som gir tallfestede reduksjoner i de årlige NO_x-utslippene fra utslippsenhetene som omfattes av avtalen. "NO_x-avtalen 2008-2010" ga grunnlag for at individuelle virksomheter som sluttet seg til avtalen ble gitt fritak for betaling av NO_x-avgift for årene 2008-2010. En ny avtale ble inngått 14. desember 2010 mellom Miljøverndepartementet og 15 næringsorganisasjoner. Denne avtalen ("NO_x-avtalen 2011-2017") innebærer i det alt vesentlige at "NO_x-avtalen 2008-2010", og dermed grunnlaget for avgiftsfritak, ble videreført for perioden 2011-2017.

Formålet med miljøavtalene om reduksjon av NO_x-utslipp er å forebygge og redusere miljøproblemene forårsaket av utslipp av NO_x. De to første NO_x-avtalene skulle bidra til at Norge med rimelig grad av sikkerhet oppfyller forpliktelsene til å redusere utslipp av NO_x i Protokollen om reduksjon av forsurende, overgjødning og bakkenært ozon av 30. november 1999 til Konvensjonen om langtransportert grenseoverskridende luftforurensning av 13. november 1979 (Gøteborgprotokollen), og EØS-avtalen hvor EUs direktiv 2001/81/EF om nasjonale utslippstak for visse forurensende stoffer til luft (NEC-direktivet) er innlemmet. Norge er i henhold til Gøteborgprotokollen og EØS-avtalen forpliktet til å redusere de samlede årlige utslippene av NO_x til maksimalt 156 000 tonn innen 2010. Etter revisjon av Gøteborgprotokollen vedtatt 4. mai 2012, skal Norge innen 2020 redusere de årlige utslippene av NO_x med 23 prosent sammenlignet med nivået i 2005.

Næringsorganisasjonene har etablert Næringslivets NO_x-fond (heretter omtalt som "NO_x-fondet") som har som formål å arbeide for at virksomheter i Norge gjennomfører NO_x-reduserende tiltak og at fondets medlemmer medvirker til dette.

Foreliggende avtale ("NO_x-avtalen 2018-2025") skal bidra til at Norge også i årene framover overholder de gjeldende internasjonale utslippsforpliktelsene. Avtalen skal videre bidra til å sikre utslippsreduksjoner som er nødvendige for at Norge skal overholde nye internasjonale utslippsforpliktelser gjeldende fra 2030.

2 Avtalens virkeområde, miljøforpliktelser og innretning

- 2.1 "NO_x-avtalen 2018-2025" omfatter utslipp av NO_x fra:
1. Kilder som omfattes av § 1 i Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x, med unntak av utslippsenheter i statlige virksomheter som finansieres over statsbudsjettet.
 2. Kilder til ikke-avgiftspliktige utslipp fra produksjon som faller inn under NACE-kodene 17.1, 19.2, 20, 23.5, 23.9, 24.1 og 24.4.
- 2.2 Næringsorganisasjonene skal sørge for at de samlede utslippene av NO_x over perioder på to år, fra kildene som omfattes av avtalen i henhold til punkt 2.1 ikke overskrider følgende nivåer (utslippstak):

2018 og 2019: til sammen 192.000 tonn (gjennomsnitt 96.000 tonn/år)

2020 og 2021: til sammen 182.000 tonn (gjennomsnitt 91.000 tonn/år)

2022 og 2023: til sammen 172.000 tonn (gjennomsnitt 86.000 tonn/år)

2024 og 2025: til sammen 162.000 tonn (gjennomsnitt 81.000 tonn/år)

Grunnlaget for å avgjøre om utslippstakene overholdes skal være summen av følgende:

1. For kilder omfattet av punkt 2.1 nr. 1: Utslipp slik disse skal beregnes og rapporteres til skattemyndighetene i henhold til forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter (heretter benevnt særavgiftsforskriften) og lov av 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven).

2. For kilder omfattet av punkt 2.1 nr. 2: Utslipp slik disse skal beregnes og rapporteres til miljømyndighetene i henhold til regelverk og tillatelser fastsatt eller gitt i medhold av forurensningsloven.
- 2.3 Ved fastsettelse av utslippstakene i punkt 2.2 er det lagt til grunn at samlede utslipp i 2016 beregnet etter metoden beskrevet i samme punkt utgjorde 97.000 tonn. Skattedirektoratet og Miljødirektoratet vil, i samråd med NO_x-fondet, innen 1. september 2017 kvalitetssikre utslippstallene for 2016. Dersom nye beregninger for 2016 avviker fra 97.000 tonn, skal staten v/Klima- og miljødepartementet innen 1. november 2017 justere de gjennomsnittlige årlige utslippstakene for de enkelte toårige periodene tilsvarende uttrykt i antall tonn. Statens beslutning om justering av utslippstakene er endelig og kan ikke overprøves.
- 2.4 Næringsorganisasjonene skal gjennom videre drift av NO_x-fondet gjennomføre de oppgaver som følger av denne avtalen, tilslutningserklæringen (vedlegg I) og NO_x-fondets vedtekter. NO_x-fondet skal på vegne av næringsorganisasjonene bl.a. kreve inn betaling per kilogram utslipp av NO_x fra virksomheter som slutter seg til avtalen. Organisasjonene vil for denne avtaleperioden redusere forskjellen mellom satsene som benyttes for virksomhetenes innbetalinger til NO_x-fondet. Fondet skal på næringsorganisasjonenes vegne gi tilskudd til kostnadseffektive NO_x-reduserende tiltak. NO_x-fondet skal drives etter selvkostprinsippet.

Staten har ikke instruksjons- eller styringsrett over NO_x-fondet og har ikke krav på representasjon i NO_x-fondets styrende organer.

- 2.5 Næringsorganisasjonene vil sørge for at NO_x-fondet i sin tildeling av støtte prioriterer tiltak med langsiktig og varig effekt på utslippene. Næringsorganisasjonene v/NO_x-fondet vil i hele avtaleperioden arbeide aktivt overfor tilsluttede virksomheter og leverandører for å initiere og sikre gjennomføring av slike prosjekter.
- 2.6 Næringsorganisasjonene skal, i samråd med Miljødirektoratet og Statistisk Sentralbyrå, bidra til å fremskaffe representative data for vurdering av de utslippsfaktorer som benyttes i det norske utslippsregnskapet.
- 2.7 Denne avtalen er å anse som en miljøavtale som gir grunnlag for fritak for NO_x-avgift etter § 2 første ledd bokstav d i Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x for utslippsenheter tilhørende særavgiftspliktige virksomheter. Virksomhetene slutter seg til avtalen gjennom en tilslutningserklæring, og får med det de rettigheter og plikter som fremgår av avtalen og tilslutningserklæringen.

Avtalen gir ikke grunnlag for fritak for NO_x-avgift etter 31. desember 2025.

- 2.8 Avtalen skal notifiseres til EFTA Surveillance Authority (ESA) for godkjenning av avgiftsfritaket i henhold til EØS-avtalens statsstøtteregler. Avtalen gir ikke rett til avgiftsfritak før ESAs godkjenning foreligger. Næringsorganisasjonene plikter å bistå staten i notifiseringsprosessen, og delta på møter etter behov. I notifiseringsprosessen skal partene vektlegge hensynet til gjensidig åpenhet.

3 Utveksling av data og annen informasjon

- 3.1 Skattedirektoratet skal innen 1. mars i årene 2019-2026 oversende data om forrige års fastsatte avgiftspliktige utslipp av NO_x som omfattes av avtalen, til Miljødirektoratet og NO_x-fondet på vegne av næringsorganisasjonene.
- 3.2 Næringsorganisasjonene skal innen 1. april i årene 2019-2026 oversende Miljødirektoratet rapporter om gjennomførte tiltak. Rapportene skal også gi oversikt over støtte og utslippsreduksjonene av NO_x, fordelt etter bransjer og typer tiltak.
- 3.3 Næringsorganisasjonene skal innen 1. juli 2026 utarbeide en rapport som overordnet viser hvordan ulike typer tiltak og deres NO_x-reduksjon påvirkes av tekniske og kommersielle forhold gjennom avtaleperioden. Rapporten sendes Klima- og miljødepartementet.
- 3.4 Staten skal på anmodning gi innsyn i NO_x-fondets regnskaper. Anmodningen om dette skal rettes til Næringslivets Hovedorganisasjon.
- 3.5 Myndighetene vil informere næringsorganisasjonene om utvikling internasjonalt av betydning for denne avtalen.

4 Kontroll av oppfyllelse av miljøforpliktelsen

Miljødirektoratet skal kontrollere om miljøforpliktelsene i denne avtalen, utformet som utslippstak for hver av periodene som angitt i punkt 2.2, er overholdt.

Miljødirektoratet skal innen 1. mai i 2020, 2022, 2024 og 2026 gi partene, NO_x-fondet og Skattedirektoratet en foreløpig vurdering, med tilhørende dokumentasjon, om hvorvidt miljøforpliktelsene som er fastsatt i avtalens punkt 2.2 for henholdsvis periodene 2018-2019, 2020-2021, 2022-2023 og 2024-2025 er overholdt. Partene kan innen 3 uker uttale seg om den foreløpige vurderingen.

Miljødirektoratet skal innen 15. juni i 2020, 2022, 2024 og 2026 ta endelig stilling til om næringsorganisasjonene har overholdt miljøforpliktelsen for den aktuelle perioden og orientere Skattedirektoratet, med kopi til NO_x-fondet og partene, om sin konklusjon. Dersom Miljødirektoratet konstaterer at miljøforpliktelsen for en periode ikke er overholdt, skal direktoratet orientere Skattedirektoratet, med kopi til NO_x-fondet og partene, om den prosentvise overskridelsen av utslippstaket.

Henvendelser til partene rettes til Næringslivets Hovedorganisasjon og til Klima- og miljødepartementet.

5 Rettigheter og plikter for de enkelte virksomheter som slutter seg til denne avtalen

5.1 Tilslutning til avtalen

Enhver virksomhet som er ansvarlig for NO_x-utslipp, og som faller inn under avtalens virkeområde som angitt i punkt 2.1, kan slutte seg til denne miljøavtalen gjennom å sende tilslutningserklæring til NO_x-fondet, jf. vedlegg I. Tilslutning skjer ved at NO_x-fondet utsteder tilslutningsbevis til virksomheten.

For virksomheter som slutter seg til denne miljøavtalen gjelder de rettigheter og plikter overfor NO_x-fondet og staten som fremgår av avtalen og tilslutningserklæringen.

5.2 Rett til avgiftsfritak

Tilslutningsbeviset gir rett til avgiftsfritak etter Stortingets vedtak § 2 første ledd bokstav d og særavgiftsforskriften § 3-19-12 fra det tidspunkt det er utstedt av NO_x-fondet. Avgiftsfritaket vil likevel først begynne å løpe fra det tidspunkt ESA har fattet beslutning om å godkjenne notifiseringen av fritak for avgift på utslipp av NO_x.

Virksomheter som er tilsluttet denne miljøavtalen før ESAs godkjenning som nevnt i punkt 2.8 foreligger, vil få refundert betalt avgift fra tilslutning til miljøavtalen og frem til ESAs godkjenning. Virksomheter som er tilsluttet denne miljøavtalen innen 1. juli 2018, vil få refundert avgift som er betalt for perioden fra 1. januar 2018.

Virksomheter som er tilsluttet denne miljøavtalen innen 1. april 2018 kan rapportere med fritakskode i skattemeldingen for første skattleggingsperiode forutsatt at ESA har godkjent avgiftsfritaket.

5.3 Plikt til å betale avgift ved tilbakekalling av tilslutningsbevis

Dersom tilslutningsbevis blir tilbakekalt av NO_x-fondet, plikter virksomheten å betale NO_x-avgift fra og med den dag tilslutningsbeviset ble tilbakekalt. Virksomheten kan ikke overfor skattemyndighetene gjøre gjeldende at tilbakekallingen av tilslutningsbeviset var uberettiget.

NO_x-fondet skal sørge for at skattemyndighetene blir meddelt om virksomheter som er tilsluttet denne avtalen, og om tilslutningsbevis tilbakekalles.

5.4 Plikt til å betale avgift ved manglende oppfyllelse av miljøforpliktelsen

Ved manglende oppfyllelse av miljøforpliktelsen i punkt 2.2, skal det betales avgift etter bestemmelsene i særavgiftsforskriften § 3-19-12.

Dersom de samlede utslippene omfattet av avtalen er mer enn 3 prosent over utslippstaket etter punkt 2.2, oppstår avgiftsplikt for den aktuelle perioden. For perioden 2024-2025 (siste avtaleperiode) oppstår avgiftsplikt dersom de samlede utslippene omfattet av avtalen er høyere enn utslippstaket i punkt 2.2.

Dersom Miljødirektoratet ikke godkjenner at utslippstaket for en toårs-periode er overholdt, skal avgift som det er gitt fritak for, innrapporteres og betales

innen 18. juli påfølgende år etter den aktuelle perioden. Av avgift som ikke blir betalt innen betalingsfristen, skal det svares renter etter skattebetalingsloven § 11-1.

NO_x-avgift skal betales av utslipp av NO_x for den perioden avgiftsplikten har oppstått for. Satsen beregnes etter følgende formel:

$$\text{Sats} = 15 * X * Y$$

X = prosentvis overskridelse av utslippstaket

Y = avgiftssatsen i Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x

Denne beregningen innebærer at dersom de samlede utslippene omfattet av avtalen er 4 prosent over utslippstaket for en to-årsperiode, så må den enkelte særavgiftspliktige virksomhet betale 60 prosent av ordinær avgift for sine utslipp for hvert av de to årene.

Miljødirektoratet skal beregne prosentvis overskridelse av utslippstaket (X), jf. punkt 4. Skattedirektoratet skal fastsette satsen og kunngjøre denne.

Satsen fastsatt etter denne bestemmelsen kan ikke overskride avgiftssatsen i Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x.

5.5 *Virksomhetenes opplysnings- og dokumentasjonsplikt*

Ved tilslutning til avtalen samtykker virksomhetene til at skattemyndighetene og miljømyndighetene uten hinder av taushetsplikten kan utveksle opplysninger og dokumentasjon som etterspørres som en del av oppfølgingen av avtalen.

6 **Revisjon av avtalen**

6.1 Partene legger til grunn at gjennomføring av næringsorganisasjonenes forpliktelser i henhold til punkt 2.2, jf. punkt 2.3 vil sikre at Norge overholder forpliktelsene i Gøteborgprotokollen og EØS-avtalen om samlede årlige NO_x-utslipp gjeldende fra henholdsvis 2010 og 2020, jf. punkt 1.

6.2 Så snart det er avklart hvilke internasjonale forpliktelser Norge påtar seg om utslipp av NO_x gjeldende fra 2030, skal partene diskutere eventuelle behov for endringer av utslippstakene i denne avtalen for å overholde de internasjonale forpliktelsene. Klima- og miljødepartementet avgjør om forhandlinger om endringer i avtalen skal gjennomføres.

Ved eventuelle forhandlinger om endringer av avtalen etter denne bestemmelsen, skal avtalepartene fastsette utslippstak med utgangspunkt i følgende:

- Utslippstakene fastsettes basert på en lineær reduksjon fra utslippstaket for 2019 (regnet som det gjennomsnittlige årlige utslippstaket for perioden 2018-2019) til et måltall for 2030.

- Måltallet for 2030 skal fastsettes slik at reduksjonen i utslipp fra 2015 til 2030 for kildekategoriene som omfattes av avtalen, er prosentvis lik den utslippsreduksjonen som er nødvendig i Norges samlede utslipp i samme periode for å oppfylle den internasjonale utslippsforpliktelsen f.o.m. 2030.
- Det tas forbehold om at utviklingen i de samlede nasjonale utslippene fram mot 2030, kan tilsi at utslippstakene under denne avtalen avviker fra ovennevnte utslippsbane.

Ved forhandlinger om utslippstakene etter dette punktet, kan partene samtidig forhandle om andre bestemmelser i avtalen, som plikten til å betale avgift ved manglende oppfyllelse av miljøforpliktelsen (punkt 5.4), og grensen for når staten ved overskridelse av utslippstaket kan si opp avtalen (punkt 7.2).

- 6.3 Uavhengig av bestemmelsene i punktene 2.3 og 6.2 kan Klima- og miljødepartementet eller næringsorganisasjonene samlet kreve reforhandlinger av avtalen for periodene fra og med 2020-2021.
- 6.4 Et initiativ til å åpne nye forhandlinger skal skje ved en skriftlig henvendelse adressert til næringsorganisasjonene ved Næringslivets Hovedorganisasjon eller til staten ved Klima- og miljødepartementet.
- 6.5 Ved eventuelle diskusjoner eller forhandlinger i tråd med punktene 6.2 og 6.3, skal partene tilstrebe å utarbeide et omforent tallgrunnlag.

7 Oppsigelse og opphør av avtalen

- 7.1 Dersom ESA ikke uten vilkår godkjenner fritak for avgift på utslipp av NO_x for særavgiftspliktige virksomheter som er tilsluttet avtalen, opphører avtalen. Dersom ESA under notifikasjonsbehandlingen setter vilkår som gjør det nødvendig å endre avtalen, vil avtalen likevel ikke opphøre dersom partene blir enige om å endre avtalen.
- 7.2 Viser Miljødirektoratets kontroll at utslippstaket for en toårs-periode etter punkt 2.2 er overskredet med mer enn 5 prosent, kan staten, eller næringsorganisasjonene samlet, si opp avtalen. Dersom avtalen sies opp, opphører avgiftsfritaket med virkning fra 1. januar inneværende år. Plikten til å betale avgift ved manglende overholdelse av miljøforpliktelsen i henhold til punkt 5.4, gjelder selv om avtalen ikke sies opp i henhold til første punktum.
- 7.3 Dersom staten ved Klima- og miljødepartementet eller næringsorganisasjonene samlet har tatt initiativ til forhandlinger i tråd med punktene 6.2 og 6.3, og partene ikke kommer til enighet om nye forpliktelser, kan staten eller næringsorganisasjonene samlet, si opp avtalen. Oppsigelse kan først skje 4 måneder etter at en av partene tok initiativ til forhandlinger, og skal være skriftlig. Plikten til å betale NO_x-avgift inntreer fra og med første dag i første måned etter oppsigelsen. Dette omfatter også eventuell plikt etter punkt 5.4.

7.4 Ved avtalens opphør skal næringsorganisasjonene sørge for at NO_x-fondets gjenværende kapital benyttes til å redusere utslippene av NO_x i tråd med avtalens formål inntil fondets kapital er uttømt.

8 Ikrafttredelse

Denne avtalen trer i kraft ved undertegning.

Oslo, den 24. mai 2017

.....
Staten v/ Klima- og miljødepartementet

.....
Byggevareindustriens Forening

.....
Fiskebåt

.....
Sjømat Norge

.....
Kystrederiene

.....
Hurtigbåtforbundet

.....
NHO Luftfart

.....
KS Bedrift

.....
Norges Fiskarlag

.....
NHO Reiseliv

.....
Norsk Fjernvarme

.....
Norges Rederiforbund

.....
Næringslivets Hovedorganisasjon

.....
Norsk Industri

.....
NHO Sjøfart

.....
Norsk olje og gass